

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Praktické zkušenosti se selektivním zaprahování na farmách ČZU

Ing. Ivo Žďánský
Statky ČZU

Realizováno v rámci projektu NAZV QK21010123

Statky ČZU

Stručná charakteristika podniku

Statky ČZU – jsou jedním ze tří účelovým zařízením **České zemědělské univerzity v Praze**

hlavní účel - zajištění praktické výuky studentů a další potřeby univerzity – bakalářské, diplomové a doktorandské práce, vědecké výzkumy atd.

Vznik v r. 1960 odloučením z kanceláře prezidenty republiky.

Počet zaměstnanců v r. 2023

Hlavní pracovní poměr (přepočtený) 73

Dohoda o provedení práce 36

Obhospodařovaná výměra

celkem obhospodařujeme 2 660 ha

Hlavní město Praha, Praha Západ,
Okres Kladno a Okres Rakovník – 15 kat. území

Další účelová zařízení - **Lesy ČZU a Vinařství ČZU**

Statky ČZU

Půdní fond

Struktura obhospodařované půdy

Orná půda	2 360 ha
Ostatní půda	300 ha (vinice, zahrady, ovocné sady, travní porosty, TTP)
Celkem výměra	2 660 ha (celkem zemědělská půda)

Využití orné půdy

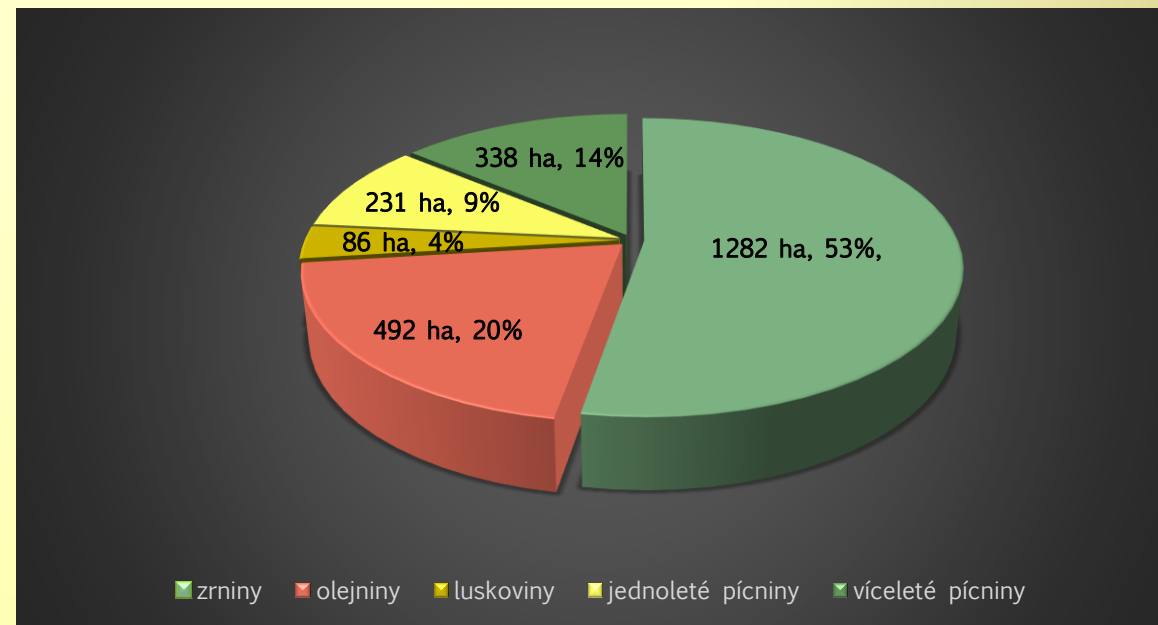
Hlavní plodiny

zrniny - pšenice, ječmen, triticales;

olejniny – řepka;

pícniny – sil. kukuřice, vojtěška, sen. žito,
sen. hrách ;

luskoviny – hrách;

Statky ČZU

Živočišná výroba - organizace

Živočišná výroba je rozdělena do 4 základních středisek:

1. **Středisko RUDA** – stěžejní farma s chovem holštýnského skotu - dojnice, telata – rekonstrukce v r. 2015, výstavba produkční stáje pro 450 ks dojnic, porodny pro 50 ks dojnic, nové rybinové dojírny 2 x 12 s rychlým odchodem, od 07/24 dojení 3x denně, odchov telat v individuálních boudách, prodej býčků ve stáří 14 – 21 dní
2. **Středisko POŽÁRY** - druhá největší farma s chovem jerseykých dojnic s uzavřeným obratem stáda, rekonstrukce proběhla v letech 2013 – 2014, byla postavena nová produkční stáj pro 180 ks dojnic, odchovna mladého skotu pro 250 ks, adaptace přístřešku na techniku na teletník, rybinová dojírna 2 x 6 míst, dojení 2x denně, rekonstrukce původní stáje z r. 1850 – část ustájení pro suchostojné, část čekárna dojírny, možnost pastvy suchostojných krav a březích jalovic
3. **Středisko NOVÉ STRAŠECÍ** - odchovna mladého holštýnského skotu z 80. let, od stáří 3 měsíců s kapacitou 450 ks a stáj suchostojných holštýnských krav do kapacity 50 ks
4. **Středisko AMÁLIE** – chov původního českého plemene České červinky zařazeného do genových zdrojů původních českých plemen – původní stáje, nepříznivé podmínky

Statky ČZU

Živočišná výroba

Průměrný stav zvířat

Zvířata v ks	2019	2020	2021	2022	2023	2024
dojnice	665	684	722	744	748	658
české červinky	19	20	23	22	23	22
březí jalovice	86	92	75	76	75	86
telata do 6 měsíců	193	170	227	230	249	238
mladý chovný skot	387	375	371	402	443	500
výkrm skotu	9	6	9	10	10	7
CELKEM	1359	1347	1427	1484	1548	1511

V roce 2024 došlo ke snížení stavu krav H100 o cca 90 ks. Základní stádo v současnosti představuje 480 krav H100, 180 krav J100 a 22 krav CL100 bez tržní produkce mléka

Statky ČZU

Živočišná výroba

Uzávěrky kontroly užítkovosti 2017 - 2024

Vyhodnocení uzávěrek KU za roky 2017-2024								
všechny laktace								
Ruda	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
kg	9183	9708	9547	9673	10075	9976	9997	10510
tuk %	3,96	3,99	4,06	4,04	4,01	4,04	4,11	4,03
bílkovina	3,47	3,51	3,52	3,59	3,52	3,52	3,51	3,49
SB	276	225	178	258	235	205	245	212
Požáry	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
kg	5183	5210	5326	5946	6281	6473	6394	7033
tuk %	5,72	5,41	5,25	5,18	5,11	5,05	5,05	4,88
bílkovina	4,33	4,35	4,26	4,37	4,3	4,15	4,13	4,17
SB	134	142	175	161	225	169	215	156

Statky ČZU

Živočišná výroba – soutěže úspěchy

- **Národní výstava hospodářských zvířat v Brně**

1. a 2. místo v kategorii Starší krávy

Grandšampionka Lany SANSA,

Nejlepší vemeno

Statky ČZU

Hlavní činnost

Spolupráce s univerzitou

Odborné praxe studentů z ČZU	25 studentů
Odborné praxe ostatní SŠ	41 studentů
Exkurze	175 osob

Zajištění služeb pro:

- chov antilopy losí a lamy guanaco v Lánech
- pokusnou a demonstrační stáj v Praze – Suchdole
- jízďárnu v Praze – Suchdole, Brandejsův statek
- testační stanici Ploskov

Spolupráce na projektech - příklady

Fakulta životního prostředí – středisko Amálie

1. Aplikace konceptu Chytré krajiny
2. Zodpovědný management vody v intravilánu obce ve vztahu k okolní krajině
3. Revitalizace a rekonstrukce rybníčních soustav a vodních toků na Amálii

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

1. Testační stanice Ploskov
2. Redukce průniku antibiotik do prostředí chovu dojníc
3. Optimalizace řízení individuální reprodukční výkonnosti dojeného skotu

Statky ČZU

Praktické zkušenosti se selektivním zaprahováním

Selektivní zaprahování realizujeme na farmě Požáry 7 let v omezeném rozsahu a intenzivně na obou farmách 3 roky

Je značný rozdíl mezi oběma chovanými plemeny – obecně menší problémy se somatikou máme u jerseykých dojníc, přestože jejich populace je starší

Pro selektivní zaprahování potřebujeme kvalitní objektivní zdroje informací o vývoji a průběhu obsahu SB v mléce jednotlivých dojníc především z kontroly užitekosti

Při selektivním zaprahování je zapotřebí brát do úvahy další aspekty, které mohou ovlivnit počet SB – především výživu, pořadí laktace dojnice, zdravotní stav zvířete vč. případných původců mastitid

Poctivé vedení zdravotních záznamů o jednotlivých zvířatech je vhodnou doplňkovou informací při rozhodování

Zdroje informací pro selektivní zaprahování

1. Informace z kontroly užítkovosti – sestavy z portálu ČMSCH a.s

- měsíční výsledky počet somatických buněk (dále jen „SB“) – sestavy z datové sekce Rychlé výsledky KU - aktuální měsíční výsledky podle individuálních vzorků odebraných při kontrole užítkovosti

Základní informace													
Stáj: 2103821739 Požáry		Chovatel: ČZU ŠZP Lány											
Datum KU: 12.11.2024	Datum odeslání: 13.11.2024	Datum doručení: 14.11.2024	Datum rozboru: 14.11.2024										
Zootechnik: 779	Stupeň kontroly: A4A	Denní doba: 2	Interval dojení: 8										
Počet dojnic: 163	Počet vzorků: 163	Poškozeno 1: 0	Poškozeno 2: 0										
Test SB: 163	Test MOČ: 163	Test TPS: 163	Číslo přístroje: 1										
Užitkovost krav													
Číslo kravy	Dojnost (kg)	Tuk (%)	Bílkovina (%)	Laktóza (%)	SB (tis./ml)	Mlečovina (mg/100ml)	TPS (%)	Casein (%)	Kyselina citronová(%)	Aceton (mmol/l)	Ketony BHB (mmol/l)	VMK (mmol/100g tuku)	
CZ000499726921	16,6	5,68	4,95	4,48	204	22,8	10,17	-	0,130	-	0,030	0,510	
CZ000499734921	26,6	4,75	4,13	4,49	28	25,3	9,37	-	0,150	0,080	0,100	1,190	
CZ000499740921	27,4	4,28	3,87	4,84	17	26,9	9,46	-	0,080	0,060	0,070	0,780	
CZ000499747921	26,1	5,06	4,29	4,73	187	17,7	9,77	-	0,140	0,050	0,080	1,210	
CZ000499748921	24,7	6,02	4,21	4,52	61	35,4	9,47	-	0,150	0,140	0,110	0,880	
CZ000499755921	36,0	4,55	3,59	4,72	21	23,7	9,06	-	0,120	0,060	0,080	0,520	
CZ000499756921	30,1	5,33	4,17	4,55	34	18,8	9,47	-	0,140	0,010	0,040	0,650	
CZ000499759921	22,9	4,65	4,16	4,80	10	24,6	9,71	-	0,120	0,080	0,070	2,800	
CZ000499764921	32,9	4,69	4,27	4,37	359	23,8	9,40	-	0,120	0,170	0,200	2,070	
CZ000499767921	30,8	4,73	4,37	4,56	59	26,4	9,68	-	0,140	0,120	0,110	1,350	

Praktické zkušenosti se selektivním zaprahováním

- průběžné počty SB u individuálních dojnic v průběhu laktace – sestavy z datové sekce MPD (Milk Profit Data) – výhodou je barevné odlišení podle počtu SB

MPD - zdravotní stav mléčné žlázy: Přehled vývoje SB dojnic za zvolené období

Chovatel: ČZU ŠZP Lány | Stáj: 2103821739 (Požáry) | Období od 04.2024 do 11.2024

[zavřít okno](#) | [tisk sestavy](#) | [návrhy a připomínky](#) | [návod](#) | [exportovat do CSV](#)

Hodnota SB v rozmezí (od - do):													nastavit	
Pořadové číslo	Dojnice	Datum otelení	Pořadí laktace	11.04.2024	14.05.2024	12.06.2024	09.07.2024	14.08.2024	10.09.2024	09.10.2024	12.11.2024	Vážený průměr	Arithmetický průměr	
				↑ ↓	↑ ↓	↑ ↓	↑ ↓	↑ ↓	↑ ↓	↑ ↓	↑ ↓			
111	CZ 499995 921	23.09.2024	3	101	54	64	55	X	X	39	14	53	55	
112	CZ 499998 921	24.09.2023	2	62	70	54	10	X	X	X	X	50	49	
113	CZ 499999 921	09.09.2023	2	67	89	219	X	X	X	X	X	118	125	
114	CZ 500000 921	10.01.2024	2	66	50	73	23	27	44	75	55	52	52	
115	CZ 593143 921	10.02.2024	2	112	150	139	116	26	76	81	96	103	100	
116	CZ 593144 921	09.10.2024	3	91	125	121	93	X	X	X	33	91	93	
117	CZ 593146 921	06.11.2023	2	68	61	82	43	26	58	X	X	57	56	
118	CZ 593147 921	03.11.2023	2	96	104	103	98	136	64	X	X	101	100	
119	CZ 593148 921	03.02.2024	2	86	91	85	38	9	80	156	108	79	82	
120	CZ 593150 921	29.01.2024	2	58	46	64	21	17	17	23	27	37	34	
121	CZ 593151 921	08.02.2024	2	58	44	58	9	14	13	23	51	35	34	
122	CZ 593152 921	16.03.2024	2	60	56	61	9	11	27	16	36	37	35	

Praktické zkušenosti se selektivním zaprahováním

2. Informace z kontroly užítkovost – sestavy z portálu PLEMDAT e-Skot

- **měsíční výsledky KU** – sestavy z datové sekce SUPD (souborové úložiště plemenných dat)– **podle příslušného roku a měsíce** - aktuální měsíční výsledky podle individuálních vzorků odebraných při kontrole užítkovosti, **ale oproti stejným sestavám na ČMSCH je k dispozici i předchozí období**

Sestava: **MĚSÍČNÍ VÝSLEDKY KU** Strana 1 / 20 Datum zpracování: **16.09.2024** 000
 Datum kontroly: **09.09.2024**

Název chovatele: **CZU SZP LANY**

Středisko: **160 779 DKU-Steinbach Petr** Stáj: **21 038240 69 RUDA-HARVESTORE**

číslo krávy	MB	plemeno	otec krávy	věk při 1. otel. mezid.	zápis v PK	datum otelení	PP	porčí	pohlí. telete	inseminace				předposlední období				poslední období				laktiční dny	normovaná laktace												
										datum	pořadí	interval	SP	mléko kg	tuk %	bik %	počet SB	pořadí	mléko kg	tuk %	bik %		močovina	počet SB	mléko kg	ø tuku %	tuk kg	ø bik %	bik kg	lineární score SB	laktiční dny	mléko kg	bik kg	PH bik kg	SIH GZW
CZ 348989 921		H100	NXB - 067	400	PHA	07.12.2023	1	7	B	05.03.2023	2						7					228	8340	3,74	312	3,14	262	4,4	200	7992	249	39,5	117	71	
CZ 381415 921		H100	NEO - 259	403	PHA	15.04.2024	1	9	J	19.07.2024	2	73				17	5	38,2	3,7	3,66	24,2	742	161	6470	3,79	245	3,25	210	4,8	100	4136	130	-7,7	99	11
CZ 401577 921		H100	NXB - 082	407	PHA	03.11.2023	1	6	B	27.06.2024	3	97				10	19,7	3,74	4,03	34,8	3746	325	11104	4,15	461	3,42	380	5,6	305	10677	363	-9	102	30K	
CZ 412815 921		H100	NEO - 454	747	PHA	12.05.2022	1	4	B	13.10.2022	2	67				15						501	11502	4,34	499	3,43	394	4,5	305	8154	274	20,2	111	52	
CZ 442222 921		H100	NEO - 455	344	PHA	25.09.2023	1	5	J	22.02.2024	3	106				99	11					337	12379	4,47	553	3,55	439	3,7	305	11356	400	24,7	114	55	
CZ 442259 921		H100	NEO - 036	402	PHA	11.06.2023	1	6	B	01.09.2022	2					12						407	14959	4,58	685	3,88	580	2,6	305	11425	437	-3	105	52	
CZ 442316 921		H100	NXB - 237	353	PHA	12.02.2024	1	6	J	03.06.2024	3	66				14	7	44,2	3,85	3,42	25,9	15	224	11648	3,99	465	3,21	374	1,8	200	10592	338	24,8	114	11
CZ 442320 921		H100	NEA - 927	404	PHA	03.02.2024	1	6	J	10.04.2024	1	67	67			46	8	34,4	3,84	3,48	25,1	103	233	9952	3,68	366	3,28	326	2,1	200	8642	280	-4,4	100	11
CZ 442363 921		H100	NEO - 140	379	PHA	27.10.2023	1	5	J	27.02.2024	2	96	123			59	9	40,5	3,61	2,95	23,3	66	332	13537	3,37	456	2,84	384	6	305	12538	355	-20,7	91	10
CZ 442390 921		H100	NEO - 553	473	PHA	19.12.2023	1	5	B	16.03.2023	3					7						216	11237	3,94	443	3,23	363	4,2	200	10504	337	25,7	116	55	
CZ 479772 921		H100	NXB - 184	367	PHA	03.01.2024	1	6	B	14.03.2024	1	71	71			63	8	30,2	4,4	4,1	24,8	113	264	12378	3,89	482	3,46	428	3,3	200	10228	343	16,8	108	11
CZ 479785 921		H100	NEO - 269	433	PHA	29.04.2024	1	6	B	20.08.2024	2	87				66	5	53,9	3,77	3,17	23,7	132	147	8173	3,76	307	2,91	238	3,1	100	5672	161	2,3	110	11

Statky ČZU

Praktické zkušenosti se selektivním zaprahováním

- **Měsíční sestava Přehled o počtu somatických buněk** - vynikající přehled vzhledem k tomu , že obsahuje kromě poslední kontroly i 10 předchozích vč. dojivosti

Sestava: **PŘEHLED O POČTU SOMATICKÝCH BUNĚK** Strana 1 / 15 Datum zpracování: **16.09.2024**

Organizace: **160 DRUZSTVO PRO KONTROLU UZITKOVOSTI V C**

Středisko: **779 DKU-STEINBACH PETR** Chovatel: **ČZU SZP LANY** Stáj: **21 038240 69** RUDA-HARVESTORE

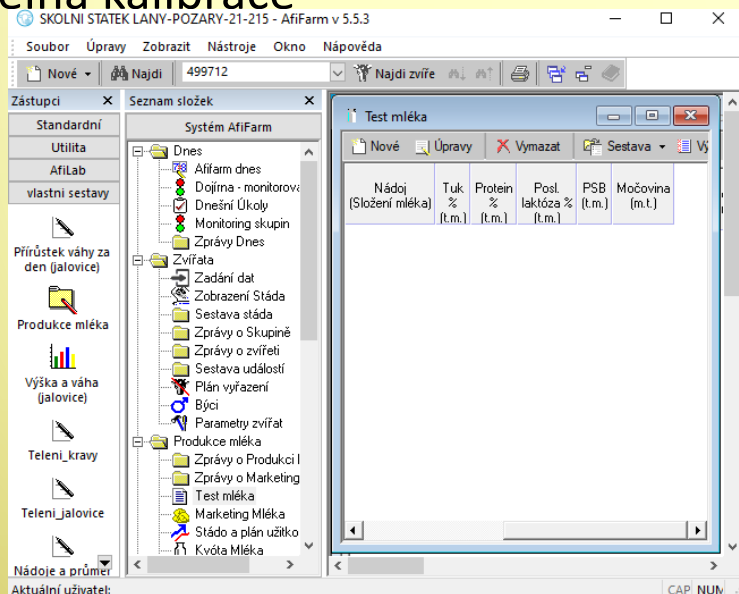

Číslo krávy	Pořadí laktace	Datum otelení	Laktační dny	Poslední kontrola	Předcházející kontroly: Den.Měsíc-Počet dní před poslední kontrolou									
				09.09.2024 SB/MLK	13.08-027 SB/MLK	08.07-063 SB/MLK	11.06-090 SB/MLK	13.05-119 SB/MLK	09.04-153 SB/MLK	11.03-182 SB/MLK	13.02-209 SB/MLK	08.01-245 SB/MLK	12.12-272 SB/MLK	11.10-334 SB/MLK
CZ 381415 921	9	15.04.2024	161	742/ 38,2	17/ 38,2	84/ 38,6	857/ 37,5	73/ 45,9			170/ 20,8	278/ 22,7	105/ 25,9	153/ 29,6
CZ 401577 921	6	03.11.2023	325	3746/ 19,7	532/ 30,7	2573/ 29,4	1023/ 17,3	120/ 32,5	199/ 36,8	135/ 37,7	121/ 42,3	120/ 40,4	142/ 44,6	
CZ 442316 921	6	12.02.2024	224	15/ 44,2	14/ 43,2	17/ 53,3	76/ 47,7	62/ 52,1	53/ 59,5	57/ 59,8			122/ 10,8	101/ 41,8
CZ 442320 921	6	03.02.2024	233	103/ 34,4	46/ 52,8	33/ 39,4	55/ 44,6	46/ 34,5	52/ 47,5	51/ 42,2	63/ 46,3			90/ 24,4
CZ 442363 921	5	27.10.2023	332	66/ 40,5	59/ 25,9	254/ 50,1	3731/ 45,9	507/ 25,8	312/ 51,6			3249/ 21,5	116/ 64,3	
CZ 479772 921	6	03.01.2024	264	113/ 30,2	63/ 32,8	54/ 43,4	136/ 43,4	103/ 48,2	102/ 51,9	89/ 53,5	244/ 60,2			129/ 19,6
CZ 479785 921	6	29.04.2024	147	132/ 53,9	66/ 51,3	86/ 57,5	124/ 62,7	167/ 52,9			176/ 18,8	124/ 22,0	97/ 23,1	145/ 31,1
CZ 479797 921	5	02.12.2023	296	74/ 37,2	81/ 37,6	137/ 37,9	199/ 40,4	289/ 35,8	1441/ 37,8	1001/ 47,4	1215/ 43,8	107/ 52,8	148/ 43,9	
CZ 479813 921	5	12.02.2024	224	103/ 26,3	769/ 37,3	388/ 45,1	184/ 44,6	280/ 48,0	495/ 50,0	162/ 50,9			94/ 15,9	104/ 27,6
CZ 479854 921	5	07.08.2023	413	46/ 23,2	36/ 18,1	36/ 28,7	66/ 31,5	55/ 31,5	70/ 36,9	54/ 39,4	73/ 36,9	46/ 39,6	59/ 42,9	151/ 46,4
CZ 479856 921	5	04.11.2023	324	738/ 31,0	1441/ 32,3	265/ 35,4	895/ 36,0	78/ 40,8	1576/ 44,6	598/ 46,2	123/ 53,0	84/ 55,5	106/ 51,2	
CZ 479865 921	5	25.01.2024	242	33/ 35,4	22/ 32,4	15/ 39,5	64/ 41,0	49/ 35,6	55/ 43,7	58/ 43,1	84/ 32,9			384/ 16,3
CZ 479868 921	5	09.02.2024	227	600/ 30,5	881/ 35,0	748/ 39,2	2117/ 43,8	1017/ 38,3	521/ 40,6	273/ 37,6				573/ 21,6
CZ 479872 921	5	28.12.2023	270	77/ 22,5	1004/ 28,2	95/ 43,0	105/ 39,0	46/ 44,7	220/ 41,9	42/ 48,4	71/ 48,2	50/ 42,2		138/ 13,4
CZ 482957 932	6	01.06.2024	114	24/ 36,4	38/ 25,3	156/ 50,9	118/ 47,0			525/ 7,1	323/ 15,8	191/ 21,1	168/ 25,7	89/ 32,4

3. Informace z vlastních zdrojů

Sestavy ze SW AfiLab – Statky ČZU používají SW AfiFarm jehož součástí může být i modul AfiLab, který spolupracuje s měřičem mléka MPC zjišťuje denně % obsah tuku, bílkovin, laktosy a dále počet SB a obsah močoviny v mléce - pokud je ve vybavení dojírny, ale je nutné jej pravidelně kalibrovat – pak dostáváte aktuální denní informaci o stavu SB – tento systém můžeme využít pouze na Rudě, kde je instalován – podmínkou objektivity je pravidelná kalibrace

Praktické zkušenosti se selektivním zaprahováním

další možné zdroje – orientačně je možné použít i NK test, ale výsledky jsou velmi orientační a pro systém selektivního zaprahování nedostačující

STANOVENÍ HRANIC PRO SELEKTIVNÍ ZAPRAHOVÁNÍ

- I. **do 200 tis. SB/1 ml – zdravé dojnice (v současné době snižujeme na 100 tis. SB/1 ml)**
– zaprahování zátkami bez antibiotik
- II. **200 až 500 tis. SB/1 ml – dojnice se zhoršenou somatikou** – zaprahování antibiotiky + doplnění faremní diagnostikou původců mastitid
- III. **nad 500 tis. SB/1 ml – dojnice nemocné** – zaprahování antibiotiky + možná celková antibiotická léčba v době stání na sucho + doplnění faremní diagnostikou původců mastitid

Statky ČZU

Praktické zkušenosti se selektivním zaprahováním

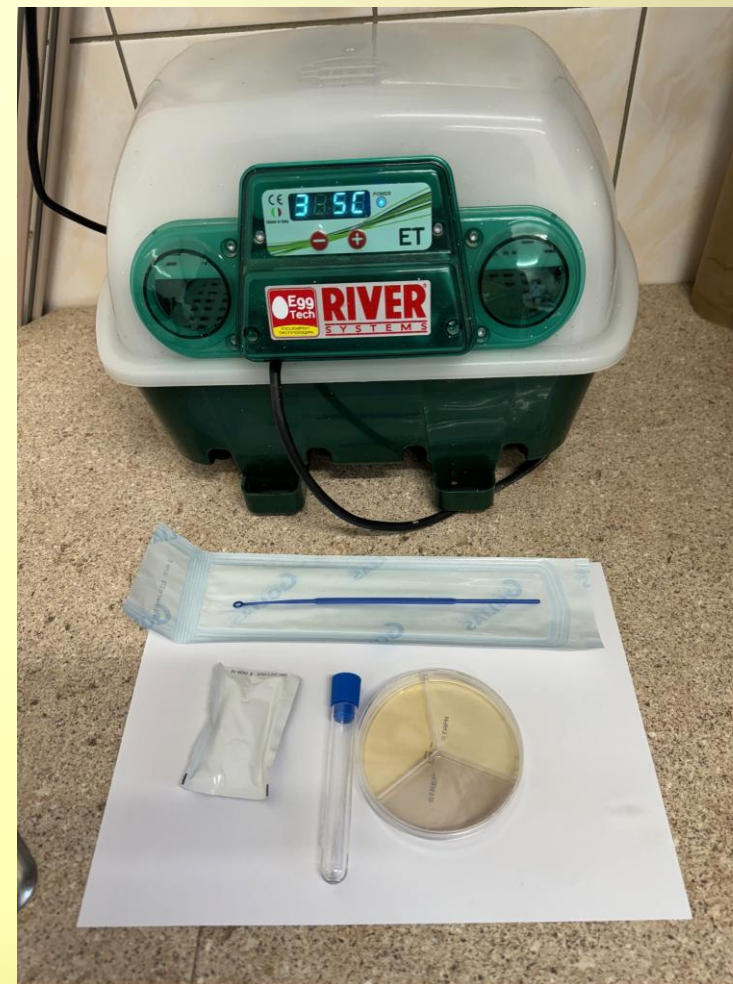
Faremní diagnostika původců mastitid

Při správném postupu odběru mléka, aplikace mléka na kultivační médium je velmi spolehlivé k určení původce a odpovídající léčbě dojnice

Použití ClearMilk testu, který se skládá z:

1. **Petriho misky** – rozdělené do sektorů s chromogenními agary podle typu původců
2. **sterilní odběrové zkumavky** pro odběr mléka
3. **bakteriologická klička** pro nanesení mléka na agar
4. **ubrousky** pro dezinfekci struku před odběrem

Kultivace probíhá 24 h při teplotě 37,5°C v běžně používané umělé líhni

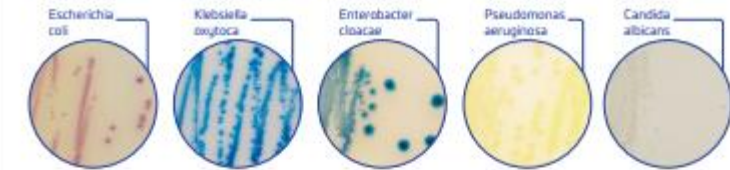
Faremní diagnostika původců mastitid

Podle výsledku kultivace můžeme stanovit původce mastitidy – používání dodaného atlasu, popř. vytvoření vlastního

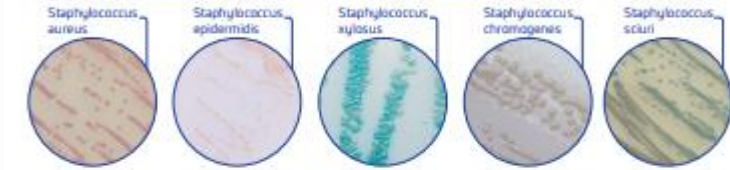
Pro léčbu v rámci období stání na sucho je vhodné znát rezistenci na jednotlivé druhy antibiotik.

1x za čtvrt roku – bazénový vzorek a antibiotikogram

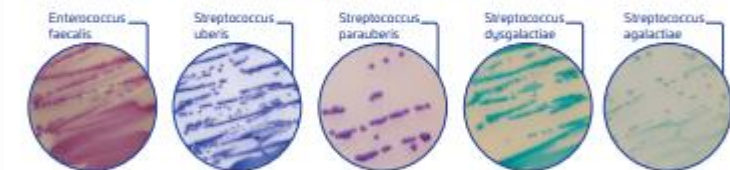
Příklady bakteriálních kolonií na G- selektivním sektoru

Příklady bakteriálních kolonií na STAPH selektivním sektoru

Příklady bakteriálních kolonií na STREP selektivním sektoru

Barvy kmenů jednotlivých bakterií se mohou lišit v odstínu.
Každá farma má individuální druhové spektrum.

Doporučujeme v rámci odborného poradenství

- Stanovit spektrum patogenů mléčné žlázy na farmě
- Po prvním screeningovém vyšetření je vhodné potvrdit výsledky na MALDI-TDF (barevné nuance jednotlivých kmenů jsou často pro konkrétní farmu specifické)
- Provést stanovení citlivosti na antibiotika
- Sestavit strategii antimastitidního programu farmy

Aktiv
Předjet

před vlastním zaprahováním:

1. zjištění informací o aktuálním stavu SB i průběhu počtu SB v průběhu laktace u každé zaprahované dojnice – 7 až 10 dní předem
  2. zjištění aktuálního nádoje – v případě vyššího nad 20 l/den J100, nad 30 l/den H100 se nám osvědčilo snížit nádoj snížením četnosti dojení např. vynechat odpolední
  3. v případě zvýšeného počtu SB nad 200 tis./1 ml – odběr mléka na dojírně a faremní diagnostika – výsledky do 24 hod
  4. v případě zjištění původce při faremní diagnostice – konzultace s MVDr. ohledně dalšího postupu a případné aplikace antibiotik
-

ZAPRAHOVÁNÍ

ZAPRAHOVÁNÍ

dodržujeme faremní cyklus 1x týdně – pravidelně ve stanovený den, každá farma vzhledem k odlišnosti četnosti dojení, počtu dojnic a především i možnostem, ale postupuje odlišně

Ruda - H100

- po ranním dojení (dojí se 3x denně)
- zaprahuje MVDr.

Požáry - J100

- po odpoledním dojení (dojí se 2x denně)
- zaprahuje zootechnik

dbáme na hygieničnost celého procesu - zaprahované dojnice jako první do dojírny, vydojení, před aplikací - pečlivá dezinfekci struku, sterilní postup otevírání a aplikace zaprahovadel, důležité je dodržet správnou aplikaci podle příbalových letáků, následné ošetření struku – používáme T-Hexx DRY, vytvářející rychle na vzduchu nepropustnou bariéru, která vydrží 3-5 dní – min 2/3 struku a dojnice označujeme pro jejich následné sledování pod dobu 5-7 dnů barvou

Důvody, které nás vedly k zahájení selektivního zaprahování:

1. úspora nákladů za zaprahovadla s antibiotiky
2. poměrně vysoké procento zdravých krav (do 200 tis. SB/ 1 ml 80-90% stáda)
3. požadavek omezení používání antibiotik

Somatické buňky a lineární skóre, rozložení v laktaci (11.11.2024)

11.11.2024 počet laktčních dnů		1-40	41-100	101-200	201-305	305+	Součet/Průměr
Počet dojících krav (ks)	1. laktace	9	25	44	42	16	136
	2. laktace	13	18	28	28	20	107
	3. laktace a více	23	21	39	45	19	147
	Všechny	45	64	111	115	55	390
	Všechny (%)	12	16	28	29	14	99
Somatické buňky (tis./ml)	1. laktace	194	26	107	66	43	78
	2. laktace	415	76	370	165	116	238
	3. laktace a více	124	186	188	178	631	210
	Všechny	221	103	210	137	257	176
Lineární skóre (průměr)	1. laktace	2,3	0,8	1,6	1,5	1,6	1,7
	2. laktace	1,6	1,1	2,4	2,2	2,4	2,4
	3. laktace a více	1,7	1,5	2,0	2,6	4,2	2,6
	Všechny	1,8	1,1	1,9	2,1	2,8	2,3
Skóre nad 3,9	Počet	6	6	16	19	12	59
	%	13	9	14	17	22	15
Skóre nad 7	Počet	1	1	4	1	1	8
	%	2	2	4	1	2	2

Somatické buňky a lineární skóre, rozložení v laktaci (12.11.2024)

12.11.2024 počet laktčních dnů		1-40	41-100	101-200	201-305	305+	Součet/Průměr
Počet dojících krav (ks)	1. laktace	9	12	20	9	2	52
	2. laktace	3	11	10	10	1	35
	3. laktace a více	10	18	30	12	5	75
	Všechny	22	41	60	31	8	162
	Všechny (%)	14	25	37	19	5	100
Somatické buňky (tis./ml)	1. laktace	247	147	153	78	226	160
	2. laktace	34	60	53	82	55	61
	3. laktace a více	84	421	113	157	157	200
	Všechny	125	252	114	111	162	158
Lineární skóre (průměr)	1. laktace	3,3	2,8	2,8	2,1	4,5	2,9
	2. laktace	1,0	1,4	1,8	2,4	2,0	1,9
	3. laktace a více	1,9	2,9	2,4	2,8	3,4	2,8
	Všechny	2,4	2,4	2,4	2,5	3,5	2,6
Skóre nad 3,9	Počet	4	10	11	5	4	34
	%	18	24	18	16	50	21
Skóre nad 7	Počet	0	1	0	0	0	1
	%	0	2	0	0	0	1

Praktické zkušenosti se selektivním zaprahováním

tabulka podílu zaprahovaných krav s OL a bez OL

rok	Požary		Ruda	
	bez OL	s OL	bez OL	s OL
2017	15	93		
2018	23	122		
2019	30	131		
2020	15	119		
2021	27	119	2	374
2022	102	33	191	157
2023	114	36	181	164
2024*	86	55	210	123

Následná kontrola úspěšnosti

používáme sestavu z portálu PLEMDAT e-Skot – Přehled o počtu somatických buněk

Sestava: PŘEHLED O POČTU SOMATICKÝCH BUNĚK   Strana 1 / 7   Datum zpracování: 12.01.2024

Organizace: 160 DRUZSTVO PRO KONTROLU UZITKOVOSTI V C

Středisko: 779 DKU-STEINBACH PETR   Chovatel: CZU SZP LANY   Stáj: 21 038217 39   POZARY

Číslo krávy	Pořadí laktace	Datum otelení	Laktační dny	Poslední kontrola	Předcházející kontroly: Den.Měsíc-Počet dní před poslední kontrolou									
				09.01.2024 SB/MLK	13.12-027 SB/MLK	13.11-057 SB/MLK	17.10-084 SB/MLK	12.09-119 SB/MLK	09.08-153 SB/MLK	18.07-175 SB/MLK	10.05-244 SB/MLK	12.04-272 SB/MLK	15.03-300 SB/MLK	15.02-328 SB/MLK
CZ 402084 921	7	22.07.2023	185	726/20,8	412/23,5	206/23,1	54/23,1	84/27,0	107/24,2		190/23,9	369/26,1	242/24,1	203/21,2
CZ 430121 921	6	16.02.2023	341	220/32,1	202/18,9	105/25,3	145/25,3	187/24,6	147/28,2	180/26,4	134/37,5	156/38,1	145/39,7	
CZ 430127 921	6	17.05.2023	251	84/20,0	70/21,9	64/27,0	110/27,0	94/32,2	89/30,6	90/30,4			74/22,1	78/14,8
CZ 430158 921	6	22.07.2023	185	1282/21,3	493/25,4	226/30,3	116/30,3	318/31,7	205/31,8		253/15,6	243/18,9	251/18,2	192/19,9
CZ 430165 921	5	25.12.2022	394	56/22,7	82/22,5	47/21,4	73/21,4	46/22,8	63/24,3	49/24,2	56/24,7	69/29,2	47/31,5	168/30,7
CZ 461086 921	5	01.08.2023	175	82/21,8	103/20,2	55/23,7	67/23,7	56/34,7	265/22,4		90/16,6	122/17,8	105/20,3	91/20,6
CZ 461091 921	5	09.01.2023	379	46/19,6	54/23,0	63/23,8	82/23,8	46/23,8	53/26,3	43/25,5	42/31,1	53/31,6	47/36,4	57/29,8
CZ 461110 921	5	25.07.2023	182	235/19,0	178/26,5	166/28,6	210/28,6	553/31,0	228/28,7		591/19,6	66/21,1	105/20,5	400/21,6
CZ 461121 921	5	06.05.2023	262	199/24,7	333/26,2	195/28,6	317/28,6	210/29,2	591/34,5	641/34,8				
CZ 461122 921	5	27.10.2023	88	280/22,4	306/27,1	128/25,1			134/12,0	131/13,6	103/18,4	277/21,6	77/21,4	103/21,7

Praktické zkušenosti se selektivním zaprahováním

Vyhodnocení úspěšnosti:

porovnání počtu SB před zaprahnutím a po otelení s přihlédnutím k dalším aspektům především problémy s otelením, popř. v rozdoji, roční období, výživa (obsah mykotoxinů), pořadí laktace, zdravotní stav, parametry dojení, ale i ke dni KU po otelení

Zvýšený počet SB (lineární skóre nad 3,9) se pohybuje u obou plemen od 10 do 25 % v průběhu sledovaných let. Je třeba vzít do úvahy zvýšený obsah mykotoxinů v průběhu posledních 3 let, který se negativně promítl do výsledků porovnání somatiky před zaprahnutím a po otelení.

ZÁVĚREM LZE SELEKTIVNÍ ZAPRAHOVÁNÍ I PŘES ZVÝŠENOU NÁROČNOST PRO SBĚR POTŘEBNÝCH DAT A ZVÝŠENÝ POČET ÚKONŮ DOPORUČIT, PŘEDEVŠÍM S TÍM, ŽE VEDE K DALŠÍMU OMEZOVÁNÍM POUŽITÍ ANTIBIOTIK A S TÍM I PŘINÁŠÍ ÚSPORU NÁKLADŮ, I KDYŽ U NEMOCNÝCH ZVÍŘAT SE BEZ MOŽNOSTI LÉČENÍ V DOBĚ ZAPRAHOVÁNÍ NEOBEJDEME

Děkuji za pozornost

Ing. Ivo Žďánský, hlavní zooteknik Statků ČZU

zdanskyi@statky.cz

zdroje:

<https://data.cmsch.cz/>
<https://plm.eskot.cz/>
<https://www.afimilk.com/>
<https://www.clearmilk.cz/>
vlastní foto a statistika

